

Arif Buzovnalı: ƏDƏBİYYATA NƏ QƏDƏR MƏHƏBBƏTİM VARSA, SƏBƏBKARI FÜZULİDİR...

Buzovnadən, eləcə digər Bakı kəndlərindən söz açarkən bu yerlərin qiymətli tarixi abidələri, alimləri, muğam biliciləri, xanəndələri ilə yanaşı, həm də ədəbi məclisləri, şairləri yada düşür. Bu gün qələmini şərin müxtəlif janrlarında sınaşa da, daha çox qəzəlləriylə oxucu rəğbətini qazanmış şairlərdən biri də Hacı Arif Buzovnalıdır. Yaşı o qədər çox olmasa da, Arif Buzovnalı özünü yetkin bir şair kimi tanıdaraq kifayət qədər oxucu rəğbətini qazana bilib. Adətən ömrünü şərə bağlayanlar çox vaxt şer diliylə danışmağa, poetik vaxtı pozmamaya üstünlük verirlər. Arif Buzovnalı isə bu dəfə ənənəsini pozaraq özü haqqında danışdı, qısa şəkildə de olsa özünü oxuculara bir daha tanıtdı və sonda təbii ki, yenə də şərin üstünə gəldi...

Şeirə, musiqiyə, rəssamlığa həvəsim həm ailədən, həm də bu gözəl təbiətdən yaranıb.

- Mən 1972-ci ildə Bakının Buzovna qəsəbəsində ziyalı ailəsində dünyaya göz açmışam. Uşaqlığım da ele orda, Buzovnadə təbiəti, havası gözəl bir məkəndə, Xəzərin sahilində keçib. Kitəblərlə böyümüşəm. 1989-cu ildə orta məktəbi bitirmişəm və hərbi xidmətə yollanmışam. Kəndüllü olaraq Qarabağ uğrunda döyüşlərdə iştirak etmişəm.

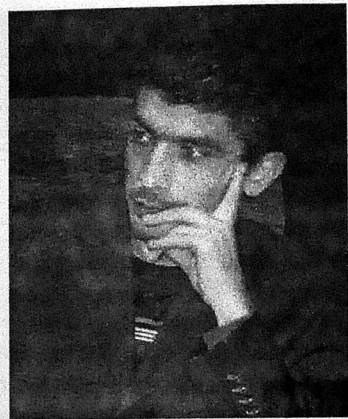
"Ömrün ötən anları", "Mərifətdən həqiqətə", "Səherimə nə qalib ki", "Xəzərim", "San güllər" adlı şeir kitabları işiq uzü görüb. Müxtəlif ədəbi məclislərin üzvüyəm. Onu da deyim ki, İran İslam Respublikasında hər il təşkil olunan "Rezəvi" Beynəlxalq şeir festivalının daimi münşifiyəm.

lyirmi yaşımə qədər özüm də bu bacarığımə ciddi baxmırdım.

- Ədəbiyyatçı ailəsində böyüdüyüm üçün təbii ki, kitəblərə də meylim çox olub, oxumaq, öyrənmək həvəsim aşıb-daşib. Çox erkən yaşımədən şer yazmağa başlamışam. Məktəbli ikən artıq yanzarafat-yangerçək məni şair çağırırdılar. İlyirmi yaşımə qədər özüm də bu bacarığımə ciddi baxmırdım. Görkəmli alim, Füzulüşünas, şair Hacı Məillə tanışlığım bu çətin sənətə daha ciddi, daha məsuliyyətli yanaşmağımə səbəb oldu. Onadək mətbuatda bir neçə şerim çap edilmişdi, bu tanışlıq isə məndə şeriyat dənizinin dərinliklərinə baş vurmaq istəyi yaratdı və tələyimi ədəbiyyata bağladı.

"Füzuli ədəbi məclisi" mənim sənət həyatımdə çox böyük rol oynadı.

- Buzovna kəndi öz coğrafi mövqeyi və təbiəti ilə başdan-başə bir şerdir. Və təbii ki, bu kənddə böyüyüb boya-başə çatan insan incəsənətə laqeyd ola bilməz. İlla ki zəngin bir ədəbi keçmişə ola! XIX əsrin sonları, XX əsrin əvvəllərində Buzovna

Azərbaycanda bir ədəbi mühit kimi tanınmağa başlayır. Məşədi Azər, Haşım bəy Saqib, Məhəmməd İsmayıl Asi və başqa şairlər bu ədəbi mühitin yaranmasına və inkişafına xidmət edərək bir çox tanınmış Azərbaycan şairlərinin, o cümlədən Mikayıl Müşviq, Cəfər Cabbarlı, Məhəmməd Hadi, Səməd Mənsur, Hüseyn Cavid, Əliağa Vahidin Buzovnadə keçirilən ədəbi məclislərdə iştirak etməsinə, bu mühitdə püxtələşən gənc nəslin böyük şairlərdən bəhrələnməsinə şərait yaradır. "Məcməüş-Şüərə" ədəbi məclisi Bakıdakı fəaliyyətini dayandırandan sonra məxfi şəkildə Buzovnadə Məşədi Azərin evində bərpə edilir və onun vəfatına qədər davam edir. XX əsrin 50-ci illərindən sonra Buzovnadə ayrı-ayrı evlərdə şer məclisləri keçirilib, lakin ədəbi məclis kimi davamlı olaraq fəaliyyət göstərən bir təşkilatə çevrilə bilməyib.

Bunun əsas səbəbi də klassik şerin Sovetlər zamanında təqib olunması və ona ögey münasibət idi. Sovetlər İttifaqı dağıldandan sonra Hacı Mail və Rüstəm Samit öndərliyində "Məcmuəş-Şüəra" bərpa olundu. Bundan sonra Azərbaycanın bir çox bölgələrində ədəbi məclislər yarandı. Bu məclislərdən "Füzüli ədəbi məclisi" mənim sənət həyatımda çox böyük rol oynadı. Şairlərin, şerqşünasların, klassik ədəbiyyat bilicilərinin, xanəndə və musiqi xadimlərinin bir araya gəldiyi bu məclisdən çox şey əxz etdim və şərə məhəbbətim qat-qat artdı. Bu məclis mənə təkcə şair olmağı yox, fikir adamı olmağı, müqayisə etməyi, nəticə çıxarmağı, gəldiyin nəticəni bədii libasa bürüyüb ən gözəl dillə insanlara çatdırmağı, həqiqətə xatir yazmağı, haqqı yazmağı, əxlaqı və insanıyyəti təbliğ etməyi, öz kimliyini, keçmişini unutmamağı və hər imkan düşəndə xalqa xatırlatmağı öyrətdi. Alıldən aldığım tərbiyənin üzərinə yığmağa cəhd etdiyim bu dəyərlər, sonrakı yaradıcılığımda əksini tapdı və mənə böyük bir oxucu ordusu qazandırdı.

Ədəbiyyatı o mənə sevdirdi.

- Təbii ki ədəbiyyatçı olduğun üçün ilk ustadım atam olub. Ədəbiyyatı o mənə sevdirdi. Bu məhəbbətin təməlini o qoyub. Şərdə, xüsusən də klassik şərdə Hacı Mailin boynumda haqqı çoxdur. Onu özümə ustad bilirəm. Eyni zamanda Məhəmməd Füzulini də özümə ustad sayıram. Ədəbiyyata nə qədər məhəbbətim varsa, səbəbkən Füzulidir.

Fikir hansı qəlibə düşsə, o qəlibdə də yazılır.

- Mənə görə vacib olan şerin forması yox, məzmunudur. Qəzəl janrında müasir fikri demək çətindir, amma demək olmaz ki mümkün deyil. Mən hər vəzndə, hər janrda

şer yazıram. Şəri başlayanda onu hansı janrda yazacağımı fikirləşmərəm. Fikir hansı qəlibə düşsə, o qəlibdə də yazılır. Bu, qoşma da ola bilər, qəzəl də, sərbəst ölçü də ola bilər, mənşür şer də... Modern şerin əleyhinə deyiləm, bəzən daha çox klassik üslubda yazanları postmodern şərə düşmən bilirəm. Bu doğru deyil. Mən mənasız, faydasız, məzmununda heç bir lazımlı informasiya daşımayan, insanlann hissəsinə, dünyagörüntüsünə, iç dünyasına heç nə qatmayan, söz yığınınından ibarət "şərə" düşməyəm. Əgər klassik şer içi boş sözlərlə ifadə edilibsə, ona da düşməyəm. Məncə şair mütəfəkkir olmalıdır, hər sahədə məlumatlı olmalı, psixologiyanı yaxşı bilməli, dinlərdən, tarixdən, fəlsəfədən xəbərdar olmalı, müasir dünyanın hadisələrini fikir süzgəcindən keçirməyi bacarmalı, hər mövzuda fikir yürüdə bilməlidir. Oxucuya gəldikdə kifayət qədər oxucum var. Bu barədə nə desəm təvazüddən kənar olacaq.

XXI əsrdə qəzəli tanımaq və sevdirmək missiyasını üzərimə götürdüyümcün...

- Qeyd etdiyim kimi mənim üçün janr və forma fərqi yoxdur.

Buna baxmayaraq, son zamanlar sərbəst şərə üstünlük verirəm. Müasir oxucunun klassik şərə yaxınlaşması üçün buradakı dərinlik və gözəllikləri görməsi üçün onlarla modern şerin dili ilə danışmaq istəyirəm. Bundan başqa tarixi mövzuda bir əsər üzərində işləyirəm. Bir məqalələr toplusunu çapa hazırlayıram. XXI əsrdə qəzəli tanımaq və sevdirmək missiyasını üzərimə götürdüyümcün yeni qəzəllərdən ibarət bir kitabı da yaxın zamanlarda oxucularımın ixtiyarına verəcəyəm. İnşallah!

Ağ buludum

Sənsən axır gümanım, son umudum, ağ buludum,
Qanla dolmuş gözümü səndə yudum, ağ buludum.

Bir günəş üzli əlindən can üzən dərdim var,
Bəlkə sayəndə bu dərdi unudum, ağ buludum.

Sən ovundur məni öz yumşaq əlinlə, tut əlim,
Güc alıb mən də bu könlü ovudum, ağ buludum.

Bəsdə hicran havasın sinəmə çəkdim gecələr,
Mənə vəslin nəfəsin ver bir udum, ağ buludum.

Yanıram, yoxdu yanan halıma, sən dadıma çat,
Yağmurun sel tək axıt, sönsün odum, ağ buludum.

Ataşəndən qoru bu könlümü arsız günəşin,
Necə könlümdə səni mən qorudum, ağ buludum.

Kölgə sal fikrimə, ilhamımı yandırməsən eşq,
Təbimi buz baxışında soyudum, ağ buludum.

Arifəm, tut başım üstündə qərar sübhə kimi,
Mənə yoldaşlıq elə, ağ buludum, ağ buludum.